

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

دانشکده پزشکی

دفتر توسعه آموزش (EDO)

شیوه نامه نظام جامع ارزشیابی دوره پزشکی عمومی

تدوین: دکتر معصومه رحیمی

آبان ماه ۱۴۰۴

با توجه به اینکه جهت طراحی برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی از مدل طراحی آموزشی ادی (ADDIE) استفاده شده است. پایش و ارزشیابی دوره پزشکی عمومی نیز، بر مبنای این مدل طراحی و تدوین شده است. همانطور که در شکل ۱ نشان داده شده است پایش و ارزشیابی در یک روند چرخه ای و با هدف اصلاح در گام پنجم انجام می گیرد.

۱. تجزیه و تحلیل موقعیت

۲. طراحی

۳. توسعه

۴. اجرا

۵. پایش و ارزشیابی

شکل ۱: مدل طراحی آموزشی ادی
(ADDIE)

ساختار و تشکیلات نظام ارزشیابی و پایش دوره (Evaluation and Control):

کمیته مرکزی جهت ارزشیابی و پایش برنامه تحت عنوان کمیته "پایش و بازنگری دوره پزشکی عمومی" مشتمل بر افراد زیر می باشد:

- ریاست دانشکده پزشکی
- معاون آموزش بالینی دانشکده پزشکی
- معاون آموزشی علوم پایه دانشکده پزشکی
- معاون پژوهشی دانشکده پزشکی
- معاون مالی- اداری دانشکده
- مدیر دفتر توسعه آموزش دانشکده

سایر ذیربطان در مراحل و فرایندهای ارزشیابی و پایش برنامه به شرح زیر مشارکت داده می شوند:

- مدیران گروه های آموزش علوم پایه
- مدیران گروه های آموزش بالینی
- دانشجویان (نمایندگان از کلیه مقاطع آموزشی: علوم پایه، فیزیوپاتولوژی، استاجری و اینترنتی)
- اعضای هیات علمی همکار در حیطه آموزش بالینی
- اعضای هیات علمی همکار در حوزه برنامه درسی
- معاونین آموزشی مراکز آموزشی- درمانی تابعه دانشگاه
- مدیران دفتر توسعه آموزش مراکز آموزشی- درمانی تابعه دانشگاه

معرفی برنامه (دوره پزشکی عمومی)

منظور از برنامه در این شیوه نامه دوره پزشکی عمومی است. در راستای تربیت پزشک عمومی منطبق با تعریف ارایه شده در سند چشم انداز بازنگری دوره پزشکی عمومی، هدف این برنامه تربیت دانش آموختگانی است که ضمن پایبندی به اصول اخلاق پزشکی و برخورداری از رفتار و منش حرفه ای و همچنین برخورداری از تخصص علمی و تسلط به توانمندی های حرفه ای مورد انتظار منطبق با آنچه در سند توانمندی های دانش آموختگان دوره پزشکی عمومی تعیین شده است، توانایی ارائه عملکرد جامع علمی و طبابت را به منظور پاسخگویی به نیازهای جامعه کسب نمایند.

بنابراین ارزشیابی و پایش دوره پزشکی عمومی بر مبنای این شیوه نامه با هدف بررسی میزان تحقق و دستیابی دانش آموختگان به پیامدها و اهداف آموزشی اختصاصی برنامه به شرح زیر است:

پیامدها و اهداف آموزشی اختصاصی دوره پزشکی عمومی

پیامدها و اهداف آموزشی اختصاصی این برنامه بر مبنای سند توانمندی های دانش آموختگان دوره پزشکی عمومی به ترتیب زیر تعیین شدند. بدین معنا که انتظار می رود؛ در پایان دوره پزشکی عمومی، دانش آموختگان این رشته، توانمندی های زیر را کسب نمایند:

۱. مهارت های بالینی
۲. مهارت های برقراری ارتباط
۳. مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، باز توانی)
۴. ارتقای سلامت و پیشگیری در نظام سلامت و نقش پزشک در آن
۵. رشد فردی و یادگیری مادام العمر و مستمر
۶. تعهد حرفه ای، اخلاق و حقوق پزشکی
۷. مهارت های تصمیم گیری، استدلال و حل مسأله
۸. همکاری بین رشته ای و تیمی

ساختار کلی دوره:

ساختار کلی دوره بر مبنای برنامه درسی ملی دوره پزشکی عمومی مصوب ۱۳۹۶/۵/۱ تعیین شده است. بر این اساس کلیت دوره پزشکی عمومی شامل ۴ مقطع: علوم پایه، مقدمات بالینی، کارآموزی، کارورزی است و در هر مقطع آموزش دانشجویان متناسب با ماهیت اجرایی مقطع و اهداف و پیامدهای مورد انتظار در آن مقطع ارائه و اجرا می شود. با توجه به اینکه چارچوب اجرایی دوره در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد به شکل زیر است پایش و ارزشیابی دوره نیز بر این مبنا تعیین شده است:

آزمون صلاحیت بالینی	مقطع کارورزی			آزمون پیش کارورزی	مقطع کارآموزی			مقطع فیزیوپاتولوژی		آزمون علوم پایه	مقطع علوم پایه				
	۶ماه	۶ماه	۶ماه		ترم ۱۰	ترم ۹	ترم ۸	ترم ۷	ترم ۶		ترم ۵	ترم ۴	ترم ۳	ترم ۲	ترم ۱

چارچوب کلی اجرای برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی

ارزشیابی و پایش برنامه (Evaluation and Control)

نحوه ارزشیابی و پایش برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی، از دو جنبه تاثیر برنامه بر تحقق اهداف آموزشی از طریق ارزیابی فراگیران و بررسی کیفیت طراحی و اجرای برنامه تعیین و تدوین شده است:

۱. ارزیابی فراگیران

روش های ارزیابی فراگیران بر مبنای چارچوب ارزیابی هرم میلر در ۴ حیطه به ترتیب زیر تعیین شده و منطبق با نظام تدوین شده ارزیابی فراگیران در برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی مورد استفاده قرار می گیرند.

(a) ارزیابی آموخته های تئوری و دانشی فراگیران:

- آزمون های کتبی شامل: آزمون های چند گزینه ای (MCQ)، جور کردنی، درست نادرست و ...
- آزمون های تشریحی
- آزمون های شفاهی
- ارائه پروژه ها و تکالیف

(b) ارزیابی سطوح بالای حیطه شناختی، توانایی های تصمیم گیری، حل مساله و استدلال بالینی:

- آزمون ویژگی های کلیدی (KF)
- آزمون های مبتنی بر کیس و سناریو

(c) ارزیابی میزان تسلط فراگیران به مهارت های عملی و توانمندی های بالینی در محیط های شبیه سازی شده

- آزمون های OSCE
- آزمون های صلاحیت بالینی

(d) ارزیابی عملکرد و رفتار حرفه ای فراگیران در موقعیت های واقعی

- ارزیابی لاگ بوک و کارپوشه (Portfolio)
- DOPS و Mini-CEX
- ارزیابی ۳۶۰ درجه

در نظام ارزیابی فراگیران، علاوه بر آزمون هایی که در طول و پایان دروس برگزار می شود، سه آزمون جامع و حائز اهمیت در نظر گرفته شده است که به ترتیب زیر هستند:

۱. آزمون جامع علوم پایه: در پایان دوره علوم پایه
۲. آزمون جامع پیش کارورزی: در پایان دوره کارآموزی
۳. آزمون صلاحیت های بالینی پایان دوره: پس از طی شش ماه از دوره کارورزی

❖ نکته: موفقیت در آزمون های جامع علوم پایه و پیش کارورزی برای ورود دانشجویان به مرحله بعدی آموزش و قبولی در آزمون صلاحیت های بالینی پایان دوره برای فراغت از تحصیل الزامی است.

۲. ارزشیابی کیفیت تدوین و اجرای برنامه آموزشی:

ارزشیابی روند اجرای برنامه آموزشی دکترای پزشکی عمومی در دانشکده پزشکی شهرکرد با دو رویکرد تکوینی و تراکمی انجام می شود. به منظور ارزشیابی کیفیت برنامه از نظرات و پیشنهادات کلیه مخاطبان و مجریان برنامه استفاده خواهد شد ضمن اینکه این ارزشیابی با دو رویکرد انجام خواهد گرفت. روند ارزشیابی در هر رویکرد به ترتیب زیر خواهد بود:

الف) رویکرد تکوینی

در رویکرد تکوینی، هدف از ارزشیابی، اصلاح برنامه های در حال اجرا از طریق بررسی میزان مطابقت برنامه اجرا شده با برنامه تدوین شده است. این ارزیابی از طریق نظارت های میدانی مدیران و کارشناسان، برگزاری جلسات هم اندیشی با کمیته ها و مسئولین مربوطه، نظرخواهی از اساتید و دانشجویان، تشکیل تیم مدیریت آموزش در بیمارستان ها و نظارت توسط تیم مذکور، انجام خواهد گرفت.

ب) رویکرد تراکمی

در ارزشیابی تراکمی کلیت برنامه مورد ارزیابی قرار می گیرد در این راستا از فرم های ارزیابی دوره و همچنین استانداردهایی که بدین منظور تعیین شده استفاده می گردد در این ارزشیابی نیز، مشارکت کلیه مخاطبان و مجریان برنامه مد نظر قرار می گیرد.

ماده ۱: کمیته ارزشیابی دوره پزشکی عمومی مسئولیت تدوین، پایش و بازنگری دوره مذکور را بر عهده دارد.

الف) وظایف این کمیته عبارتند از :

- بررسی ساختار فعلی و شناسایی نقاط قوت و ضعف
- تدوین نظام جامع ارزشیابی دوره پزشکی عمومی
- نظارت و پایش دوره ای و مستمر فرایندها و بروندها و اعمال اصلاحات
- تعیین و تایید ابزارهای ارزشیابی پیشنهاد شده از طرف واحدها/ کمیته های ذیربط
- بازنگری ساختار در صورت نیاز و پیاده سازی ساختار جدید
- برگزاری جلسات متناسب با اهداف و وظایف کمیته

ماده ۲: محورهای ارزشیابی دوره پزشکی عمومی به ترتیب زیر است:

۱. ارزشیابی عملکرد اساتید، کارشناسان، مدیران گروه های آموزشی، معاونین آموزشی و رییس دانشکده
۲. ارزشیابی ابزار ارزیابی دانشجویان
۳. ارزشیابی برنامه های آموزشی و بررسی تطابق طرح دوره ها با استانداردهای طراحی آموزشی موثر و برنامه های درسی
۴. ارزشیابی کارگاه های توانمندسازی اساتید و دانشجویان
۵. ارزشیابی میزان تحقق توانمندی ها و اهداف برنامه آموزشی توسط فراگیران
۶. پایش و ارزشیابی میزان پیشبرد برنامه عملیاتی دانشکده
۷. ارزشیابی فعالیت گروه های آموزشی

ماده ۳: معاونت های آموزشی دانشکده و دفتر توسعه آموزش دانشکده با همکاری مرکز مطالعات دانشگاه مسئولیت هماهنگی امور جهت ارزشیابی دوره را بر عهده دارند.

ماده ۴: در حال حاضر ارزشیابی هر یک از محورها با استفاده از ابزار ارائه شده انجام می گیرد:

۱. ارزشیابی عملکرد اساتید، کارشناسان، مدیران گروه های آموزشی، معاونین آموزشی و رئیس دانشکده:

- بررسی نمرات ارزشیابی در بستر الکترونیک ارزشیابی اساتید از دید دانشجویان و مدیران و مسئولین
- گزارشات سامانه نگاه (ارزیابی عملکرد اعضای هیات علمی در حیطه های هفت گانه)
- انجام نظارت های میدانی از عرصه های آموزشی

۲. ارزشیابی ابزار ارزیابی دانشجویان

- تفسیر نتایج آنالیز آزمون بر مبنای گزارشات و خروجی های سامانه فرادید
- بررسی آزمون ها در کمیته ارزیابی آزمون دانشکده به صورت دوره ای و همچنین پس از اعلام تمایل مدیران گروه های آموزشی، اساتید و همچنین در پاسخ به اعتراضات دانشجویان
- نظارت های دور ای از نحوه برگزاری آزمون های عملی مثل OSCE، DOPS و MINI-CEX

۳. ارزشیابی برنامه های آموزشی و بررسی تطابق طرح دوره ها با استانداردهای طراحی آموزشی موثر

و برنامه های درسی

- نظرسنجی از دانشجویان
- بررسی نمرات ارزشیابی استاد توسط مدیران گروه ها
- بررسی طرح دوره دروس به صورت منظم در ابتدای هر ترم توسط واحد توسعه آموزش دانشکده
- بررسی بازخوردهای ارائه شده به اساتید توسط مدیران گروه ها و واحد توسعه آموزش دانشکده
- نظر سنجی از دانشجویان
- صورتجلسات کمیته برنامه ریزی درسی

۴. ارزشیابی کارگاه های توانمندسازی اساتید و دانشجویان

- نظرسنجی از مخاطبان کارگاه ها در قالب پرسشنامه های نظرسنجی

۵. ارزشیابی میزان تحقق توانمندی ها و اهداف برنامه آموزشی توسط فراگیران

- بررسی نمرات و نتایج کلیه آزمون ها اعم از تئوری و عملی
- نظارت های میدانی و بررسی عملکرد فراگیران
- برگزاری جلسات و نشست های هم اندیشی با دانشجویان

۶. پایش و ارزشیابی میزان پیشبرد برنامه عملیاتی دانشکده
گزارشات ارسالی واحدها از میزان تحقق و پیشرفت برنامه عملیاتی

۷. ارزشیابی فعالیت گروه های آموزشی

- بررسی صورتجلسات درون گروهی و ارائه صورتجلسات و چالش ها توسط مدیران گروه های آموزشی
- برگزاری جلسات هم اندیشی و نشست ها با مدیران و اعضای گروه های آموزشی
- بررسی فرم های ارزشیابی مدیران و اعضای گروه ها در سامانه ارزشیابی اساتید
- صورتجلسات شورای آموزشی علوم پایه و بالینی دانشکده

این شیوه نامه در جلسه کمیته پایش و بازنگری دانشکده پزشکی مورخ ۱۴۰۴/۸/۲۶ با حضور اعضای کمیته به شرح زیر ارائه شد، مورد بررسی قرار گرفت و تصویب شد.

آقای دکتر فرهاد یدالهی	آقای دکتر یاسر صالحی	آقای دکتر ابوالفضل قلی پور
رئیس دانشکده پزشکی	معاون آموزش بالینی دانشکده	معاون آموزش علوم پایه دانشکده

خانم دکتر معصومه معزی	خانم دکتر معصومه رحیمی
معاون پژوهشی دانشکده پزشکی	مدیر دفتر توسعه آموزش دانشکده پزشکی

آقای دکتر حمیدرضا مردانی
معاون مالی - اداری و مسئول امور آموزش دانشکده